

PÓSTURINN

Ársreikningur 2022

Íslandspóstur ohf.

Efnisyfirlit

	Bls.
Skýrsla stjórnar og forstjóra	2-4
Áritun ríkisendurskoðanda	5
Áritun óháðs endurskoðanda	6-7
Rekstrarreikningur og yfirlit um heildarafkomu	8
Efnahagsreikningur	9
Yfirlit um eigið fé	10
Yfirlit um sjóðstreymi	11
Skýringar	12-29
<i>Viðaukar</i>	30

Skýrsla stjórnar og forstjóra

Ársreikningur Íslandspóstshöfudunar ehf. fyrir árið 2022 er gerður í samræmi við alþjóðlega reikningskilastaðla eins og þeir hafa verið samþykktir af Evrópusambandinu og viðbótarkröfur laga um ársreikninga.

Aðalstarfsemi félagsins

Tilgangur félagsins er að veita hvers konar pósthjónustu á grundvelli laga og reglugerða sem þar um gilda. Íslandspóstur ehf. gegnir veigamiklu hlutverki í því að tengja fólk, fyrirtæki og samfélög með því að miðla mikilvægum upplýsingum, gögnum og vörum til allra landsmanna hvar sem þeir eru á landinu.

Í lok ársins var einn hluthafi í félaginu. Af fimm meðlimum stjórnar eru þrjár konur og tveir karlar.

Helstu tölur (fjárhæðir í þúsundum króna):

Hagnaður félagsins á árinu samkvæmt rekstrarreikningi nam	36.696
Eignir félagsins í árslok samkvæmt efnahagsreikningi námu	6.275.723
Bókfært eigið fé í árslok samkvæmt efnahagsreikningi nam	3.599.645
Eiginfjárhlutfall félagsins í árslok samkvæmt efnahagsreikningi nam	57,4%
Fjöldi ársverka á árinu nam	513

Hagnaður Íslandspóstshöfudunar 2022 nam tæpum 37 milljónum kr. samanborið við hagnað upp á 256 milljónir kr. árið áður. EBITDA ársins var 7% samanborið við 13% 2021. Hagnaðarhlutfall félagsins var 0,5% en 2021 var hlutfallið 3,4%. Veltufjárhlutfall Íslandspóstshöfudunar fór úr því að vera 1,61 árið 2021 í 1,16 í árslok 2022. Arðsemi eigin fjár er 1% en var 7,2% í árslok 2021.

Þróun á starfsemi félagsins og fjárhagslegri stöðu

Árið 2022 var þriðja ár Íslandspóstshöfudunar þar sem fyrirtækið starfaði einvörðungu á samkeppnismörkuðum. Áður tilheyrði einkaréttur á 0-50 g bréfasendingum formlega íslenska ríkinu og því var 2020 fyrsta árið sem íslenska ríkið var ekki handhafi slíks réttar.

Fulltrúar framkvæmdarvaldsins með samgöngu- og sveitarstjórnarráðuneytið sem og Póst- og fjarskiptastofnun í fararbroddi útnefndu Íslandspóst alþjónustuveitanda með ákvörðun sinni nr. 13/2020. Ákvörðun þessi er tímabundin til allt að tíu ára. Á árinu 2020 hafði Íslandspóstur hins vegar starfað sem útnefndur alþjónustuveitandi á grundvelli bráðabirgðaákvörðunar Póst- og fjarskiptastofnunar nr. 29/2019 Skylda Íslandspóstshöfudunar til að veita alþjónustu um land allt, dags. 11. desember 2019. Báðar ákvarðanir lögðu þá skyldu á félagið að uppfylla alþjónustuloforð nýju laganna á öllu landinu, í öllum flokkum alþjónustu, en það eru bréf, magnpóstur, pakkar allt að 10 kg ábyrgðarsendingar, tryggðar sendingar og blindrasendingar allt að 2 kg.

Íslandspóstur hefur þar af leiðandi þriggja ára reynslu af því að starfa undir nýju lögum og þeim skyldum sem lagðar voru á félagið með ákvörðun Póst- og fjarskiptastofnunar. Í fyrrnefndri ákvörðun nr. 29/2019 var þess krafist að Íslandspóstur héldi uppi ákveðnu þjónustustigi um land allt, þ.m.t. á svæðum þar sem markaðsforsendur voru af hálfu Póst- og fjarskiptastofnunar ekki taldar fyrir hendi.

Allt póstlagt magn í dreifikerfum Póstsins hefur dregist saman á árinu 2022 og hefur það áhrif á einingakostnað og tekjur félagsins til mikilla muna. Mestu munar um fækkan bréfa sem hefur fækkað um 21% á árinu. Vegna samdráttar í bréferfi Póstsins var ákveðið á árinu að fækka dreifingardögum úr því að vera annan hvern dag í tvisvar í viku. Áfram er séð fram á minna gan bréfa en ríkið, sveitarfélög og fyrirtæki eru í miklum mæli að færa sig í rafrænar sendingar bréfa og yfirlýst stefna þeirra er að vera orðin að fullu rafræn í síðasta lagi 2025. Erlendum sendingum fækkaði milli ára enda ferðalöngun Íslendinga mikil eftir lítil ferðalög undanfarin ár. Innlendum pökkum í dreifikerfum fækkaði milli ára enda samkeppni mikil á stærsta markaðssvæðinu og að einhverju leyti uppsöfnuð þörf hjá fólki að fara sjálf í búðir.

Stjórn og stjórnendur Íslandspóstshöfudunar hafa markað þá stefnu að félagið skuli vera þátttakandi í fjórðu iðnbyltingunni með það að markmiði að mæta viðskiptavinum Póstsins þar sem hann er staddur. Haldið var áfram að þróa tækni sem gerir viðskiptavinum kleift að eiga gagnvirk viðskipti við Íslandspóst. Hugmyndafræðin gengur út á að viðskiptavinir geti haft „Póstinn í vasanum“. Annar þáttur þessarar þróunar eru nýjar afhendingarleiðir sem styðjast við tækniframfarir samtímans, svo sem fjárfestingar í pósthöfudunum víðs vegar um landið, sem hlotið hafa góðar móttökur viðskiptavina. Áfram verður unnið að því að þróa og bæta þær þjónustuleiðir sem viðskiptavinum standa til boða. Aukin áhersla á nýjar afhendingaleiðir, ásamt frekari vinnu við sjálfvirknivæðingu, ætti að draga enn frekar úr kostnaði þegar horft er fram á veginn.

Nýjar afhendingaleiðir áttu einnig þátt í því að fyrirtækið gat brugðist betur við nýju neyslumynstri Íslendinga í kjölfar Covid-19 en annars hefði orðið. Nálægðartakmarkanir og fjöldatakmörk í verslunum ollu því að netverslun á Íslandi „fullorðnaðist“ yfir nótt og hefur færst nær því sem þekkist í nágrannalöndum okkar.

Skýrsla stjórnar og forstjóra

Íslandspóstur átti gott samstarf við heilbrigðisráðuneytið og var fyrirtækinu veitt undanþága frá ströngustu skilyrðum fjöldatakmarkana í Póstmiðstöð fyrri hluta árs. Sú undanþága gerði Íslandspósti mögulegt að sinna samfélagslega mikilvægu hlutverki sínu í heimsfaraldrinum, en fyrirtækið sér meðal annars um að flytja lyf og nauðsynlegan búnað um allt land. Í samhengi sóttvarnaraðgerða má enn fremur halda til haga mikilvægi þess hlutverks sem Pósturinn lék í því að netverslun var möguleg í þeim mæli sem raun bar vitni. Sú staðreynd að neytendur, og ekki síst þeir sem voru í áhættuhópum, gátu orðið sér úti um nauðsynjavörur og sinnt öðrum innkaupum á netinu varð til þess að draga úr samgangi manna á milli þegar Covid-19 var í sem mestri útbreiðslu. Í febrúar braust út stríð í Úkraínu sem leiddi til óvæntra verðhækkana á ýmsum vörum auk þess sem takmarkað var aðgengi Rússlands að póstsamgöngum. Íslandspóstur var ekki beinn þátttakandi í þeim aðgerðum en flæði póstsendinga frá Íslandi til Rússlands var heft vegna aðgerða erlendis.

Kjarasamningar voru lausir frá og með 1. nóvember 2022 en áður höfðu grunnlaun hækkað um 9,7% á árinu vegna kjarasamningsbundinna hækkana 1. janúar og hagvaxtarauka frá og með 1. apríl. Tímabundinn kjarasamningur starfsmanna Póstsins var undirritaður í upphafi árs 2023 og gildir frá og með 1. nóvember 2022. Grunnlaun starfsmanns Póstmannafélagsins hafa þá hækkað um rúm 19% á árinu 2022. Á sama tíma er vísitala framfærslukostnaðar 9,6%.

Árið 2022 varð samdráttur í innlendum sendingum hjá Póstinum milli ára þótt stígandi aukning sé frá árunum fyrir Covid-19. Aðgerðir stjórnenda Póstsins til að laga rekstur að breyttum markaðsaðstæðum hafa leitt til þess að fyrirtækið er betur í stakk búið að mæta áskorunum í rekstri. Lykilmælikvarðar sem notaðir eru við stjórn fyrirtækisins skila því góðum rekstri.

Á árinu féll dómur í Landsrétti gegn Póstinum sem sneri við fyrri dómi Héraðsdóms vegna svokallaðs „biðlaunamáls“. Póstinum er gert að greiða biðlaun til ákveðinna fyrrverandi starfsmanna sinna, sem stofnaðist til við endurskipulagningu rekstrar félagsins á fyrri árum, og hefur verið gjaldfært vegna þess.

Árið 2022 voru stigin margvísleg skref í átt að sjálfbærni með það að leiðarljósi að sjálfbærni verði samofin menningu Póstsins. Unnið var að fjölbreyttum verkefnum tengdum umhverfismálum með það að markmiði að draga úr kolefnislosun af starfsemi Póstsins, í samræmi við umhverfis- og loftslagsstefnu fyrirtækisins og aðgerðaáætlun sem henni fylgir. Á árinu var lokið við síðasta Græna skrefi Umhverfisstofnunar af fimm, en skrefin eru umgjörð sem ætluð er ríkisaðilum til að vinna markvisst að umhverfismálum.

Gæðakerfið gengur út á að unnið sé eftir samræmdum ferlum, frávik séu greind, umbætur gerðar og kerfið allt rýnt reglulega. Sífellt er verið að reyna að koma auga á veikleika í starfseminni og bregðast við þeim, draga úr hvers konar soun og stuðla þannig að sjálfbærni starfseminnar. Það skilar sér einnig í hagkvæmari rekstri. Við segjum gjarnan að gæðakerfið sé æðakerfi Pósthjartans.

Starfsmenn Íslandspósts eru ein mikilvægasta auðlind félagsins. Félagið leggur áherslu á valdeflingu stjórnenda með námskeiðum og margvíslegum öðrum hætti. Jafnréttismál skipta Íslandspóst miklu máli og í ár skuldbundum við okkur til áframhaldandi vegferðar í jafnréttisbaráttunni.

Stjórnarhættir

Stjórn Póstsins leitast við að viðhalda góðum stjórnarháttum og hefur til hliðsjónar leiðbeiningar um stjórnarhætti fyrirtækja sem gefnar eru út af Viðskiptaráði Íslands og starfar í samræmi við eigandastefnu ríkisins, samþykktir félagsins og starfsreglur sem stjórn hefur sett sér. Í reglunum er meðal annars að finna skilgreiningu á valdsviði og verkaskiptingu stjórnar, ákvæði um hæfi stjórnarmanna, reglur um þagnaskyldu og fleira.

Innra eftirlit felur í sér reglubundnar aðgerðir og ráðstafanir hlutaðeigandi aðila til að stuðla að hagkvæmni rekstrar, öryggi fjármuna og áreiðanleika upplýsinga til að markmiðum starfseminnar verði náð og fylgt sé lögum og reglum. Innra eftirlit er byggt á COSO þar sem það er brotið niður í eftirlitsumhverfi, áhættumat, eftirlitsaðgerðir, upplýsingar og samskipti og vöktun innra eftirlits. Allt þetta er unnið í því skyni að Íslandspóstur nái markmiðum sínum.

Stjórn félagsins leggur til að hagnaður ársins verði yfirfærður til næsta árs, en vísar að öðru leyti í ársreikninginn um breytingar á eigin fé félagsins.

Skýrsla stjórnar og forstjóra

Yfirlýsing undirritaðra

Samkvæmt bestu vitneskju minni er ársreikningur þessi saminn í samræmi við VIII. kafla laga um ársreikninga, nr. 3/2006, og gefur glögga mynd af eignum og skuldum, fjárhagsstöðu og rekstrarafkomu félagsins. Skýrsla stjórnar geymir glögg yfirlit yfir þróun og árangur í rekstri Íslandspósts og stöðu félagsins og lýsir helstu áhættu- og óvissuþáttum sem félagið stendur frammi fyrir.

Stjórn og forstjóri Íslandspósts ohf. hafa í dag rætt um ársreikning félagsins fyrir árið 2022 og staðfest hann með undirritun sinni. Stjórn og forstjóri leggja til við aðalfund að samþykkja ársreikninginn.

Reykjavík, 17. febrúar 2023

Halldóra Lóa Þorvaldsdóttir,
formaður stjórnar

Auður Björk Guðmundsdóttir,
varaformaður stjórnar

Baldvin Ólason
meðstjórnandi

Gísli Brynjólfsson
meðstjórnandi

Guðný Hrund Karlsdóttir
meðstjórnandi

Þórhildur Ólöf Helgadóttir
forstjóri

Áritun ríkisendurskoðanda

Til stjórnar og hluthafa Íslandspósts ohf.

Forsendur, hlutverk og ábyrgð ríkisendurskoðanda

Ríkisendurskoðandi starfar á grundvelli laga nr. 46/2016, um ríkisendurskoðanda og endurskoðun ríkisreikninga, og siðareglur alþjóðasamtaka ríkisendurskoðanda. Hlutverk ríkisendurskoðanda er að tryggja að fram fari endurskoðun og eftirlit í samræmi við 4. gr. laganna.

Ríkisendurskoðandi ber húsbóndaábyrgð á störfum þeirra endurskoðenda sem starfa hjá Ríkisendurskoðun og framkvæma endurskoðun á grundvelli laga um endurskoðendur og endurskoðun, lögum um ársreikninga og þeim almennu reglum sem þeir hlíta samkvæmt alþjóðlegum endurskoðunarstöðlum.

Endurskoðunin var framkvæmd í samræmi við lög nr. 46/2016 um ríkisendurskoðanda og endurskoðun ríkisreikninga og lög nr. 94/2019 um endurskoðendur og endurskoðun.

Ríkisendurskoðun, 17. febrúar 2023

Guðmundur B. Helgason
ríkisendurskoðandi

Áritun óháðs endurskoðanda

Til stjórnar og hluthafa Íslandspóstshöfundar.

Álit

Við höfum endurskoðað meðfylgjandi ársreikning Íslandspóstshöfundar fyrir árið 2022. Ársreikningurinn hefur að geyma rekstrarreikning, efnahagsreikning, yfirlit um eigið fé, sjóðstreymisyfirlit, upplýsingar um mikilvægar reikningsskilaaðferðir og aðrar skýringar.

Það er álit okkar að ársreikningurinn sýni glögga mynd af fjárhagsstöðu Íslandspóstshöfundar 31. desember 2022, afkomu félagsins og breytingu á handbæru fé á árinu 2022, í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla eins og þeir hafa verið samþykktir af Evrópusambandinu og lög um ársreikninga.

Grundvöllur fyrir álit

Endurskoðað var í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla. Ábyrgð samkvæmt þeim stöðlum er nánar lýst í kaflanum um ábyrgð endurskoðanda hér á eftir. Við erum óháð Íslandspósthöfundar og höfum starfað í samræmi við lög nr. 94/2019 um endurskoðendur og endurskoðun og siðareglur endurskoðenda. Við teljum að við endurskoðunina höfum við aflað nægilegra og viðeigandi gagna til að byggja álit okkar á ársreikningnum.

Aðrar upplýsingar

Í samræmi við ákvæði 2. mgr. 104 gr. laga nr. 3/2006 um ársreikninga staðfestum við samkvæmt okkar bestu vitund að í skýrslu stjórnar sem fylgir ársreikningi þessum eru veittar þær upplýsingar sem þar ber að veita í samræmi við lög um ársreikninga og koma ekki fram í skýringum.

Ábyrgð stjórnar og forstjóra á ársreikningnum

Stjórn og forstjóri (stjórnendur) eru ábyrg fyrir gerð og framsetningu ársreikningsins í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla eins og þeir hafa verið samþykktir af Evrópusambandinu og lög um ársreikninga. Stjórnendur eru einnig ábyrgir fyrir því innra eftirliti sem nauðsynlegt er að sé til staðar við gerð og framsetningu ársreikningsins, þannig að hann sé án verulegra annmarka, hvort sem er vegna sviksemi eða mistaka.

Við gerð ársreiknings eru stjórnendur ábyrgir fyrir því að meta rekstrarhæfi Íslandspóstshöfundar og setja inn skýringu ef þess er þörf. Ef við á skulu stjórnendur setja fram viðeigandi skýringar um rekstrarhæfi og hvers vegna þau ákváðu að beita forsendu um rekstrarhæfi við gerð og framsetningu ársreiknings, nema stjórnendur hafa ákveðið að leysa félagið upp eða hætta starfsemi, eða hafa enga aðra raunhæfa möguleika.

Stjórn skal hafa eftirlit með gerð og framsetningu ársreikningsins.

Ábyrgð endurskoðanda á endurskoðun ársreikningsins

Markmið okkar er að afla nægjanlegrar vissu um að ársreikningurinn sé án verulegra annmarka, hvort sem er af völdum sviksemi eða mistaka og að gefa út áritun sem felur í sér álit á ársreikningnum. Nægjanleg víska er mikið öryggi, en ekki trygging þess að endurskoðun sem framkvæmd er í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla muni uppgötva allar verulegar skekkjur séu þær til staðar. Skekkjur geta orðið vegna mistaka eða sviksemi og eru álitnar verulegar ef þær gætu haft áhrif á fjárhagslega ákvarðanatöku notenda ársreikningsins, einar og sér eða samanlagðar.

Áritun óháðs endurskoðanda

Endurskoðun var í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla og hún byggir á faglegri dómgreind og gagnrýnni hugsun. Við framkvæmum einnig eftirfarandi:

- > Greinum og metum hættuna á verulegri skekkju í ársreikningnum, hvort sem er vegna mistaka eða sviksemi, hönnum og framkvæmum endurskoðunaraðgerðir til að bregðast við þeirri hættu og öflum endurskoðunargagna sem eru nægjanleg og viðeigandi til að undirbyggja álit á reikningnum. Hættan á að uppgötva ekki verulega skekkju vegna sviksemi er meiri en að uppgötva ekki skekkju vegna mistaka, þar sem sviksemi getur falið í sér samsæri, fölsun, villandi framsetningu ársreiknings, að einhverju sé viljandi sleppt eða að farið sé framhjá reglum innra eftirlits.
- > Öflum skilnings á innra eftirliti í þeim tilgangi að skipuleggja viðeigandi endurskoðunaraðgerðir og meta hvort það tryggir viðunandi árangur.
- > Metum hvort reikningsskilaaðferðir og reikningshaldslegt mat stjórnenda ásamt tengdum skýringum séu viðeigandi í samræmi við reikningsskilareglur.
- > Ályktum um notkun stjórnenda á forsendunni um rekstrarhæfi og metum á grundvelli endurskoðunarinnar hvort verulegur vafi leiki á rekstrarhæfi eða hvort aðstæður séu til staðar sem gætu valdið verulegum efasemdum um rekstrarhæfi. Ef við teljum að verulegur vafi leiki á rekstrarhæfi ber okkur að vekja sérstaka athygli á viðeigandi skýringum ársreikningsins í áritun okkar. Ef slíkar skýringar eru ófullnægjandi þurfum við að víkja frá fyrirvaralausri áritun. Niðurstaða okkar byggir á endurskoðunargögnum sem aflað er fram að dagsetningu áritunar okkar. Engu að síður geta atburðir eða aðstæður í framtíðinni valdið óvissu um rekstrarhæfi félagsins.
- > Metum í heild sinni hvort ársreikningurinn gefi glögga mynd af undirliggjandi viðskiptum og atburðum, metum framsetningu, uppbyggingu og innihald, þar með talið skýringar með tilliti til glöggrar myndar.

Okkur ber skylda til að upplýsa stjórn félagsins um áætlað umfang og tímasetningu endurskoðunarinnar. Jafnframt var upplýst um mikilvæg atriði sem fram komu við endurskoðunina, þar á meðal eftir atvikum verulega annmarka á innra eftirliti.

Ríkisendurskoðun, 17. febrúar 2023

Hinrik Þór Harðarson
endurskoðandi

Rekstrarreikningur og yfirlit um heildarafkomu ársins 2022

	Skýr.	2022	2021
Rekstrartekjur	5	5.974.518	6.240.301
Aðrar tekjur		1.193.788	1.212.619
		<u>7.168.305</u>	<u>7.452.920</u>
Laun og annar starfsmannakostnaður	6	(4.568.476)	(4.522.703)
Beinn kostnaður við póstdreifingu		(1.284.994)	(1.212.817)
Annar rekstrarkostnaður		(693.584)	(713.340)
Kostnaður vegna endurskipulagningar	6	(128.092)	(34.472)
		<u>(6.675.146)</u>	<u>(6.483.332)</u>
Rekstrarafkoma fyrir afskriftir, fjármagnsliði og skatta / EBITDA		<u>493.159</u>	<u>969.589</u>
Afskriftir fastafjármuna	8	(482.746)	(524.803)
Rekstrarhagnaður		<u>10.413</u>	<u>444.786</u>
Fjármunatekjur		45.838	19.886
Fjármagnsgjöld		(82.556)	(116.424)
Gengismunur		60.302	(11.373)
	9	<u>23.584</u>	<u>(107.910)</u>
Hlutdeild í afkomu dótturfélags		(27)	(16.315)
Hagnaður fyrir skatta		<u>33.971</u>	<u>320.560</u>
Tekjuskattur	10	2.726	(64.721)
Hagnaður og heildarafkoma ársins		<u><u>36.696</u></u>	<u><u>255.840</u></u>

Efnahagsreikningur 31. desember 2022

Eignir	Skýr.	31.12.2022	31.12.2021
Fastafjármunir			
Varanlegir rekstrarfjármunir	11	3.369.001	3.283.888
Óefnislegar eignir	12	226.919	209.340
Leigueignir	17	554.439	630.159
Langtímaskuldir og skuldabréfaeign	13	183.355	197.203
Eignarhlutir í félögum	14	46.190	53.383
Tekjuskattsinneign	20	106.606	103.880
Fastafjármunir samtals		4.486.511	4.477.853
Veltufjármunir			
Vörubirgðir	16	109.573	119.780
Viðskiptaskuldir	15	1.173.362	1.001.303
Aðrar skammtímaskuldir		133.908	141.577
Handbært fé		372.370	788.119
Veltufjármunir samtals		1.789.212	2.050.780
Eignir samtals		6.275.723	6.528.633
Eigið fé og skuldir			
Eigið fé			
Hlutfé	18	2.947.500	2.947.500
Lögbundinn varasjóður		382.554	380.719
Bundið eigið fé		53.903	0
Óráðstafað eigið fé		215.687	234.730
Eigið fé samtals		3.599.645	3.562.949
Langtímaskuldir og skuldbindingar			
Vaxtaberandi skuldir við lánastofnanir	19	625.525	1.132.000
Leiguskuldbinding	17	504.615	556.599
Langtímaskuldir samtals		1.130.141	1.688.599
Skammtímaskuldir			
Viðskiptaskuldir		473.489	304.656
Vaxtaberandi skuldir við lánastofnanir	19	27.699	48.000
Næsta árs afborganir leiguskuldbindingar	17	83.041	103.624
Aðrar skammtímaskuldir	21	961.708	820.805
Skammtímaskuldir samtals		1.545.937	1.277.085
Skuldir alls		2.676.078	2.965.684
Eigið fé og skuldir samtals		6.275.723	6.528.633

Yfirlit um eigið fé ársins 2022

	Skýr.	Hlutfé	Lögbundinn varasjóður	Bundið eigið fé	Óráðstafað (ójafnað) eigið fé	Samtals
2021						
1. janúar 2021		2.947.500	367.927	16.958	(25.276)	3.307.109
Lagt í lögb. varasjóð			12.792		(12.792)	
Bundin hlutdeild í afkomu				(16.958)	16.958	
Hagnaður ársins					255.840	255.840
31. desember 2021	18	<u>2.947.500</u>	<u>380.719</u>	<u>0</u>	<u>234.730</u>	<u>3.562.949</u>
2022						
1. janúar 2022		2.947.500	380.719	0	234.730	3.562.949
Lagt í lögb. varasjóð			1.835		(1.835)	
Eignfærður þróunarkostnaður				53.903	(53.903)	
Hagnaður ársins					36.696	36.696
31. desember 2022	18	<u>2.947.500</u>	<u>382.554</u>	<u>53.903</u>	<u>215.687</u>	<u>3.599.645</u>

Yfirlit um sjóðstreymi ársins 2022

	Skýr.	2022	2021
Rekstrarhreyfingar			
Hagnaður ársins		36.696	255.840
Rekstrarliðir sem hreyfa ekki handbært fé:			
Afskriftir	8	482.746	524.803
Söluhagnaður eigna		(31.229)	(28.439)
(Hreinar fjármunatekjur) / Hrein fjármagnsgjöld		(23.584)	107.910
Hlutdeild í afkomu dótturfélags		27	16.315
Tekjuskattur	10	(2.726)	64.721
Lækkun skuldbindinga		(152)	(100)
Veltufé frá rekstri án vaxta og skatta		461.779	941.050
Vörubirgðir, lækkun, (hækkun)		10.207	(4.305)
Aðrar rekstartengdar eignir, (hækkun)		(101.120)	(193.223)
Rekstartengdar skuldir, hækkun, (lækkun)		242.099	(222.926)
Handbært fé frá rekstri án vaxta og skatta		612.965	520.596
Innborgaðir vextir		21.799	5.930
Greiddir vextir		(742)	(672)
Handbært fé frá rekstri		634.023	525.853
Fjárfestingahreyfingar			
Keyptar óefnislegar eignir	12	(99.297)	(54.745)
Keyptir varanlegir rekstrarfjármunir		(348.972)	(314.499)
Seldir varanlegir rekstrarfjármunir		40.398	67.377
Afborganir skuldabréfa		539	3.752
Innborgaður arður	9	22.635	13.428
Seldir eignarhlutar í hlutdeildarfélögum		7.153	0
Innborgað frá tengdum félögum		0	206.552
		(377.543)	(78.136)
Fjármögnunarhreyfingar			
Afborganir langtímaskulda		(526.776)	(489.245)
Afborganir vaxtagjalda af langtímaláni		(51.563)	(88.732)
Afborganir af leiguskuldbindingu	17	(98.859)	(107.395)
		(677.198)	(685.372)
Lækkun handbærs fjár		(420.718)	(237.656)
Handbært fé í upphafi árs		788.119	1.023.338
Gengismunur handbærs fjár		4.969	2.437
Handbært fé í lok árs		372.370	788.119
Fjárfestingar- og fjármögnunarhreyfingar án greiðsluáhrifa			
Uppgreidd eldri langtímalán með útgáfu nýs skuldabréfs			1.200.000

Skýringar

1. Almennar upplýsingar

Íslandspóstur ohf. (félagið) er opinbert hlutafélag og starfar á grundvelli laga nr. 2/1995 um hlutafélög.

Íslandspóstur ohf. er með heimilisfesti á Íslandi og er lögheimili félagsins að Höfðabakka 9D, 110 Reykjavík.

Í árslok 2022 á félagið eitt dótturfélag, Trönur ehf. en enginn rekstur er í dótturfélaginu. Eignarhlutur Íslandspósts í dótturfélaginu er óverulegur í árslok og þar af leiðandi er ekki gerð samstæða.

Stjórn félagsins og forstjóri staðfestu ársreikninginn með undirritun sinni þann 17. febrúar 2023.

2. Grundvöllur reikningsskilanna

Ársreikningurinn er gerður í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla (IFRS) eins og þeir hafa verið staðfestir af Evrópusambandinu og viðbótarkröfur í lögum um ársreikninga. Ársreikningurinn byggir á kostnaðarverðisreikningsskilum nema í eftirfarandi tilfellum:

- Eignarhlutur í dótturfélagi eru færðir með hlutdeildaraðferð.

Ársreikningurinn er gerður eftir sömu reikningsskilaaðferðum og árið áður. Ársreikningurinn er gerður í íslenskum krónum sem er starfrækslugjaldmiðill félagsins. Allar fjárhæðir eru birtar í þúsundum króna, nema annað sé tekið fram.

3. Innleiðing á nýjum og endurskoðuðum alþjóðlegum reikningsskilastöðlum (IFRS).

Félagið hefur tekið upp alla alþjóðlega reikningsskilastaðla, breytingar á þeim og túlkanir sem gilda fyrir reikningsskilatímabil er hófst 1. janúar 2022, sem Evrópusambandið hefur staðfest og eiga við um starfsemi þess. Félagið hefur ekki tekið upp staðla, breytingar á stöðlum eða túlkanir í útgáfu sem taka gildi fyrir reikningsskilatímabil sem hefjast síðar, en heimilt er að taka upp fyrr. Áhrif annarra staðla, breytinga og túlkana í útgáfu sem ekki hafa tekið gildi eru að mati stjórnenda engin eða óveruleg fyrir reikningsskil félagsins.

4. Mat og ákvarðanir

Gerð ársreiknings í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla krefst þess að stjórnendur taki ákvarðanir, meti og gefi sér forsendur sem hafa áhrif á beitingu reikningsskilaaðferða og birtar fjárhæðir eigna, skulda, tekna og gjalda. Reikningshaldslegt mat og undirliggjandi forsendur eru byggðar á sögulegum gögnum og öðrum viðeigandi þáttum. Endanleg niðurstaða kann að vera frábrugðin þessu mati.

Reikningshaldslegt mat og undirliggjandi forsendur þess eru endurskoðaðar reglulega. Áhrif breytinga á reikningshaldslegu mati eru færð á því tímabili sem matið er endurskoðað og síðari tímabilum ef við á.

Upplýsingar um mikilvægar ákvarðanir þar sem mat stjórnenda og reikningsskilaaðferðir hafa mest áhrif á skráðar fjárhæðir eigna og skulda í ársreikningnum er að finna í eftirfarandi skýringum:

- Skýring 11 - mat á líftíma varanlegra rekstrarfjármuna
- Skýring 12 - mat á líftíma óefnislegra eigna
- Skýring 13 - mat á niðurfærslu langtímakrafna
- Skýring 15 - mat á niðurfærslu viðskiptakrafna
- Skýring 17 - mat á leigutíma og afvöxtunarstuðli

Skýringar

5. Rekstrartekjur

Rekstrartekjur greinast þannig:	2022	2021
Innlendar pósttekjur	4.626.192	4.936.762
Tekjur vegna alþjónustubyrði	664.995	563.169
Erlendar pósttekjur	683.330	740.370
	<u>5.974.518</u>	<u>6.240.301</u>

Íslandspóstur var útnefndur með skyldu til að veita alþjónustu á sviði póstpjónustu um allt land af eftirlitsaðila póstpjónustu á Íslandi. Sem alþjónustuveitanda ber Íslandspósti að veita vissa þjónustu á öllu landinu (alþjónustu), og er Íslandspósti gert að haga verðlagningu, tíðni og gæðum í samræmi við kröfur laga og stjórnvaldsfyrirmæla. Greiðsluskylda íslenska ríkisins vegna þjónustunnar takmarkast við skilgreind óvirk markaðssvæði og dreifingu blindrasendinga fyrir landið allt.

Í samræmi við ákvörðun Byggingastofnunar, nr. Á-3/2023, þá hefur Íslandspósti verið ákvarðað endurgjald vegna hreins kostnaðar fyrir veitta alþjónustu ársins 2022, samtals 633,1 millj. kr. Til viðbótar við endurgreiðslu á útlögðum kostnaði Íslandspósts, þá er bætt við hæfilegum hagnaði til handa Íslandspósti, sbr. lög um póstpjónustu, alls kr. 31,9 millj. kr. Heildartekjur til Íslandspósts vegna alþjónustubyrði nemur því í ársreikningi um 665,0 millj. kr.

Ofangreint endurgjald vegna alþjónustubyrðar eru færðar meðal rekstrartekna og er á meðal viðskiptakrafna, alls 665,0 millj. kr. í árslok 2022, eða rúmlega 56% af viðskiptakröfum félagsins.

Engar greiðslur inn á viðskiptakröfu félagsins hafa borist frá Ríkissjóði Íslands fyrir þá dagsetningu þegar stjórn félagsins og forstjóri staðfestu ársreikning 2022.

6. Laun og annar starfsmannakostnaður

	2022	2021
Laun	3.651.259	3.693.039
Lífeyrissjóður	471.290	480.408
Önnur launatengd gjöld	320.277	258.274
Annar starfsmannakostnaður	125.650	90.982
Laun og annar starfsmannakostnaður	<u>4.568.476</u>	<u>4.522.703</u>
Meðalfjöldi stöðugilda	513	557

Heildarlaun og móttframlag í lífeyrissjóð til forstjóra Íslandspósts ohf. námu á árinu 2022 um 33,4 millj. kr. samanborið við 39,0 millj. kr. árið 2021. Heildarlaun og móttframlag í lífeyrissjóð til stjórnar félagsins og stjórnenda, utan forstjóra, á árinu 2022 námu um 139,0 millj. kr. en árið á undan nam þessi liður um 146,3 millj. kr.

Félagið hefur skuldbundið sig til að greiða viðbótarframlag til Lífeyrissjóðs starfsmanna ríkisins sem nemur 6% af mismun heildarlauna og viðmiðunarlauna þeirra starfsmanna sem nýta sér rétt til greiðslu iðgjalda í sjóðinn meðan þeir starfa hjá félaginu.

Á árinu féll dómur þar sem Póstinum var gert að greiða biðlaun til fyrrverandi starfsmanna sinna sem stofnaðist til við endurskipulagningu rekstrar félagsins á fyrri árum. Kostnaður vegna endurskipulagningu rekstrar á árinu 2022 var 128 milljónir kr. (2021: 34 milljónir kr.) og er færður í sér línu í rekstrarreikningi.

Skýringar

7. Þóknun til endurskoðanda

Þóknun til Ríkisendurskoðunar greinist þannig:

	2022	2021
Endurskoðun ársreiknings	8.855	9.200
Könnun árshlutareiknings	2.663	3.180
Önnur þjónusta	0	1.669
	<u>11.518</u>	<u>14.049</u>

8. Afskriftir

Afskriftir greinast þannig:

	2022	2021
Afskriftir rekstrarfjármuna samanber skýring nr. 11	325.478	328.668
Afskriftir óefnislegra eigna samanber skýring nr. 12	81.718	109.908
Afskriftir leigueigna samanber skýring nr. 17	75.551	86.227
	<u>482.746</u>	<u>524.803</u>

9. Fjármunatekjur og fjármagnsgjöld

Fjármunatekjur greinast þannig:

	2022	2021
Arður af hlutabréfaeign	22.635	13.428
Vaxtatekjur	23.203	6.459
	<u>45.838</u>	<u>19.886</u>

Fjármagnsgjöld greinast þannig:

Vaxtagjöld og verðbætur af langtímaskuldum	(50.999)	(84.613)
Vaxtagjöld af leigusamningum	(27.350)	(29.750)
Dráttarvaxtagjöld	(742)	(672)
Önnur vaxtagjöld	(3.465)	(1.388)
	<u>(82.556)</u>	<u>(116.424)</u>

Gengismunur af fjáreignum og fjárskuldum greinist þannig:

Gengishagnaður/- (tap)	60.302	(11.373)
	<u>23.584</u>	<u>(107.910)</u>

Skýringar

10. Tekjuskattur

Tekjuskattur er reiknaður og færður í ársreikninginn og nemur tekjufærð fjárhæð í rekstrarreikningi 2,7 milljónir kr. (2021: gjaldfærð fjárhæð 64,7 milljónir kr.). Ekki kemur til greiðslu tekjuskatts á árinu 2023 þar sem tekjuskattsstofn félagsins er neikvæður vegna uppsafnaðs taps fyrri ára.

Virkur tekjuskattur greinist þannig:	2022		2021	
	Fjárhæð	%	Fjárhæð	%
Hagnaður fyrir skatta	33.971		320.560	
Skatthlutfall	(6.794)	-20,0%	(64.112)	-20,0%
Fenginn arður	4.527	13,3%	2.686	0,8%
Hlutdeild í afkomu dótturfélags	(5)	0,0%	(3.263)	-1,0%
Ófrádráttarþær kostnaður	(4)	0,0%	(4)	0,0%
Aðrir liðir	5.002	14,7%	(27)	0,0%
Reiknaður tekjuskattur	2.726	8,0%	(64.721)	-20,2%

11. Varanlegir rekstrarfjármunir

	Fasteignir og lóðir	Áhöld, tæki og bifreiðar	Samtals
Kostnaðarverð			
Staða 1. janúar 2021	4.300.787	3.051.026	7.351.812
Endurflokkun fastafjármuna	196.283	(191.787)	4.496
Eignfært á árinu	38.957	292.935	331.892
Selt og aflagt á árinu	(58.708)	(81.739)	(140.447)
Staða 1. janúar 2022	4.477.320	3.070.434	7.547.754
Eignfært á árinu	33.678	403.845	437.523
Selt og aflagt á árinu	(57.072)	(141.309)	(198.381)
Staða 31. desember 2022	4.453.925	3.332.970	7.786.895
Afskriftir			
Staða 1. janúar 2021	1.819.085	2.217.623	4.036.708
Endurflokkun fastafjármuna	323	(323)	0
Afskrift ársins	137.530	191.137	328.668
Selt og aflagt á árinu	(21.021)	(80.488)	(101.509)
Staða 1. janúar 2022	1.935.916	2.327.950	4.263.866
Afskrift ársins	159.365	166.113	325.478
Selt og aflagt á árinu	(48.487)	(122.963)	(171.449)
Staða 31. desember 2022	2.046.794	2.371.100	4.417.894
Bókfært verð			
Bókfært verð 1. janúar 2021	2.481.702	833.403	3.315.105
Bókfært verð 31. desember 2021	2.541.404	742.484	3.283.888
Bókfært verð 31. desember 2022	2.407.131	961.870	3.369.001
Afskriftarhlutföll	0-4%	10-33%	

Skýringar

11. Varanlegir rekstrarfjármunir (frh.)

Á eignum félagsins hvíla tryggingabréf og skuldabréf til tryggingar eftirstöðva skulda að fjárhæð 653 milljónir kr. Allar fasteignir félagsins eru veðsettar.

Fasteignamat og vátryggingamat eigna félagsins í árslok:

	Fasteignamat	Vátrygginga- mat	Bókfært verð
Fasteignir og lóðir	3.253.417	4.982.940	2.407.131
Áhöld, tæki og bifreiðar, eignatryggingar		2.003.384	961.870

Meðal fasteigna og lóða félagsins er eignarlóð félagsins á Stórhöfða 32, Reykjavík, en lóðarmat hennar er 238 millj. kr.

12. Óefnislegar eignir

	Hugbúnaður
Kostnaðarverð	
Staða 1. janúar 2021	744.685
Endurflokkun fastafjármuna	(4.602)
Eignfært á árinu	54.745
Selt og aflagt á árinu	(86.148)
Staða 1. janúar 2022	708.680
Eignfært á árinu	99.297
Staða 31. desember 2022	807.977
Afskriftir	
Staða 1. janúar 2021	475.685
Endurflokkun fastafjármuna	(106)
Afskrift ársins	109.908
Selt og aflagt á árinu	(86.148)
Staða 1. janúar 2022	499.340
Afskrift ársins	81.718
Staða 31. desember 2022	581.057
Bókfært verð	
Bókfært verð 1. janúar 2021	269.000
Bókfært verð 31. desember 2021	209.340
Bókfært verð 31. desember 2022	226.919
Afskriftarhlutföll	20-33%

Skýringar

13. Langtímakröfur og skuldabréfaeign

	2022	2021
Staða í ársbyrjun	420.950	372.209
Viðbætur	580.065	445.691
Innborganir á árinu	(580.365)	(396.949)
Staða í árslok	420.650	420.950
Niðurfærsla langtímakrafna	(151.127)	(118.819)
Staða langtímakrafna	269.524	302.131
Skammtímahluti langtímakrafna	(86.169)	(104.928)
Staða í árslok	183.355	197.203

31.12.2022

	Vænt útlánatap	Brúttó virði	Vænt útlánatap	Bókfært verð
Erlendar viðskiptakröfur 2022	21%	203.700	(43.010)	160.690
Erlendar viðskiptakröfur 2021	45%	181.042	(81.469)	99.573
Erlendar viðskiptakröfur 2020	90%	22.948	(20.654)	2.295
Erlendar viðskiptakröfur 2019	95%	6.310	(5.994)	315
Samtals erl. viðskiptakröfur		414.000	(151.127)	262.874

31.12.2021

	Vænt útlánatap	Brúttó virði	Vænt útlánatap	Bókfært verð
Erlendar viðskiptakröfur 2021	24%	389.549	(92.273)	297.276
Erlendar viðskiptakröfur 2020	80%	22.758	(18.206)	4.552
Erlendar viðskiptakröfur 2019	96%	7.600	(7.296)	304
Erlendar viðskiptakröfur 2018	100%	1.043	(1.043)	0
Samtals erl. viðskiptakröfur		420.951	(118.819)	302.132

Kröfur á erlend pósthyrirtæki eru flokkaðar meðal fastafjármuna sem langtímakröfur. Um er að ræða kröfur sem myndast við uppgjör endastöðvatekna og -gjalda vegna póstsendinga milli landa. Greiðslur vegna viðskiptanna geta borist allt að tveimur og hálfu ári eftir að krafa myndast.

Skuldabréfaeign í árslok 2022 nam 6,5 milljón kr. (2021: 14,2 milljónir kr.) þar af koma 0,5 milljónir kr. til greiðslu á næsta ári.

Breytingar á niðurfærslu langtímakrafna greinast þannig:	2022	2021
Staða í ársbyrjun	(118.819)	(88.819)
Breyting á niðurfærslu langtímakrafna	(32.308)	(30.000)
Staða í árslok	(151.127)	(118.819)

Niðurfærsla langtímakrafna er byggð á mati og reynslu stjórnenda.

14. Eignarhlutir í félögum

Heiti	Flokkun	Eignarhlutur	2022	2021
Trönur ehf., Reykjavík	Hlutdeild	100%	839	1.000
Internet á Íslandi hf., Reykjavík	Kostnaðarverð	18,66%	45.351	45.351
* Unimaze ehf., Reykjavík	Kostnaðarverð	0%	0	7.032
			46.190	53.383

* Á árinu seldi Íslandspóstur eignarhlut sinn í Unimaze ehf. fyrir tæplega 7,2 millj. kr.

Skýringar

15. Viðskiptakröfur

	2022	2021
Viðskiptakröfur	1.193.363	1.053.611
Niðurfærsla vegna krafna sem kunna að tapast	(20.000)	(52.308)
	<u>1.173.362</u>	<u>1.001.303</u>

31.12.2022

	Vænt útlánatap	Brúttó virði	Vænt útlánatap	Bókfært verð
Ógjaldfallnar kröfur	1%	1.180.698	(16.146)	1.164.552
1 - 30 daga	30%	11.591	(3.477)	8.114
31 - 60 daga	35%	1.071	(375)	696
> 61 daga	70%	3	(2)	1
Samtals innl. viðskiptakröfur		<u>1.193.363</u>	<u>(20.000)</u>	<u>1.173.362</u>

31.12.2021

	Vænt útlánatap	Brúttó virði	Vænt útlánatap	Bókfært verð
Ógjaldfallnar kröfur	4%	1.028.552	(45.321)	983.231
1 - 30 daga	25%	22.787	(5.697)	17.090
31 - 60 daga	35%	857	(300)	557
> 61 daga	70%	1.414	(990)	424
Samtals innl. viðskiptakröfur		<u>1.053.611</u>	<u>(52.308)</u>	<u>1.001.303</u>

Breytingar á niðurfærslu viðskiptakrafna greinast þannig:

	2022	2021
Staða í ársbyrjun	(52.308)	(46.231)
Breyting á niðurfærslu viðskiptakrafna	30.943	(10.064)
Tapaðar viðskiptakröfur á árinu	<u>1.365</u>	<u>3.987</u>
Staða í árslok	<u>(20.000)</u>	<u>(52.308)</u>

Niðurfærsla viðskiptakrafna er byggð á mati og reynslu stjórnenda. Viðskiptakröfur eru afskráðar þegar þær eru sannarlega tapaðar skv. lögum nr. 90/2003.

16. Vörubirgðir

	2022	2021
Birgðir rekstrar- og söluvara	68.126	71.610
Frímerkjabirgðir	41.447	48.170
	<u>109.573</u>	<u>119.780</u>

Félagið færir alls 6 milljónir kr. (2021: 6 milljónir kr.) vegna niðurfærslu á birgðum. Kostnaðarverð seldra vara nam 26 milljónir (2021: 22 milljónir kr.).

Skýringar

17. Leigusamningar

Félagið hefur gert leigusamninga um fasteignir sem færðir eru í efnahagsreikning. Upplýsingar um nýtingarrétt vegna leigueigna og leiguskuldbindingu er að finna hér að neðan.

Leigueignir	Fasteignir
Staða 1. janúar 2021	633.918
Verðbætur af leiguskuldbindingu	28.984
Viðbætur vegna nýrra samninga	17.967
Breytingar á fyrri samningum	35.518
Afskriftir	(86.227)
Staða 1. janúar 2022	630.159
Verðbætur af leiguskuldbindingu	56.167
Breytingar á fyrri samningum	(56.335)
Afskriftir	(75.551)
Staða 31. desember 2022	554.439
Tímalengd samninga	1-12 ár

Meðal leigueigna er leiga á skrifstofuhúsnæði sem er færð á 420,9 millj. kr. Tímalengd samningsins er til ársins 2034 og er án uppsagnarákvæðis.

Upphæðir færðar í rekstrarreikning	2022	2021
Afskriftir af nýtingarrétti	75.551	86.227
Vaxtagjöld af leiguskuldbindingu	27.350	29.750
Gjaldfært vegna skammtímaleigu	37.818	39.338
Samtals gjaldfært á árinu	140.719	155.315

Félagið greiddi 138 milljónir kr. í húsaleigu (2021: 149 milljónir kr).

Leiguskuldir	Fasteignir
Staða 1. janúar 2021	655.537
Verðbætur af leiguskuldbindingu	28.984
Viðbætur vegna nýrra samninga	17.967
Breytingar á fyrri samningum	35.380
Vaxtagjöld á tímabilinu	29.750
Leigugreiðslur á tímabilinu	(107.395)
Staða 1. janúar 2022	660.223
Verðbætur af leiguskuldbindingu	55.278
Breytingar á fyrri samningum	(56.335)
Vaxtagjöld á tímabilinu	27.350
Leigugreiðslur á tímabilinu	(98.859)
Næsta árs afborgun leiguskulda færð meðal skammtímaskulda	(83.041)
Staða 31. desember 2022	504.615

Skýringar

17. Leigusamningar (frh.)

Leiguskuldbinding

Gjalddagagreining - ónúvirt samningsbundið greiðsluflæði	2022	2021
Innan árs	84.654	105.651
Eftir ár en innan 5 ára	273.391	305.093
5 ár og síðar	387.361	428.145
Heildar ónúvirtar leiguskuldir 31. desember	745.406	838.889
Skammtímaskuldir	83.041	103.624
Langtímaskuldir	504.615	556.599
Leiguskuldir á efnahagsreikningi 31. desember	587.657	660.223

18. Eigið fé

Hlutafé

Hlutafé greinist þannig:

	Hlutir	Hlutfall	Fjárhæð
Heildarhlutafé 31.12.2022	2.947.500	100%	2.947.500

Heildarhlutafé í árslok var 2.947,5 milljónir kr., nafnverð hvers hlutar er ein íslensk króna og jafngildir hver króna nafnverðs einu atkvæði.

Lögbundinn varasjóður

Samkvæmt lögum um hlutafélög skal félagið binda 25% af nafnverði hlutafjár í varasjóði. Tillag í varasjóð skal nema a.m.k. 10% af hagnaði þar til hlutfall varasjóðs nemur 10% af nafnverði hlutafjár, en eftir það er tillagið a.m.k. 5% af hagnaði þar til hlutfall varasjóðs nemur 25% af nafnverði hlutafjár.

Eignfærður þróunarkostnaður meðal eigin fjár

Í samræmi við 2. mgr. 16. gr. laga nr. 3/2006 um ársreikninga ber félögum sem eignfæra þróunarkostnað vegna óefnislegra eigna að færa sömu fjárhæð af óráðstöfuðu eigin fé á sérstakan lið meðal eigin fjár sem óheimilt er að úthluta arði af. Þann lið meðal eigin fjár skal leysa upp til jafns við fjárhæð árlegrar afskriftar eignfærðs þróunarkostnaðar. Einnig skal leysa upp liðinn ef eignin er seld, tekin úr notkun eða fullafskrifuð.

Óráðstafað eigið fé

Óráðstafað eigið fé er uppsöfnað óráðstöfuð afkoma félagsins að frádregnum arðgreiðslum og millifærslum á móti öðrum eiginfjárliðum.

Eiginfjárstýring

Þegar ríkið fer með eignarhald í félagi er lögð mikil áhersla á langtímasjónarmið um uppbyggingu og rekstur þess. Jafnframt er lögð áhersla á að félög í eigu þess, sérstaklega þegar þau sinna samkeppnisrekstri, skili ásættanlegri afkomu og tryggi viðhald tekjumyndandi eigna. Í því felst m.a. að ríkissjóður fái eðlilegan arð af eigin fé í samræmi við áhættu rekstrar.

Skýringar

19. Vaxtaberandi skuldir

Vaxtaberandi langtímaskuldir greinast þannig:

	Skuldir við lánastofnanir	
	2022	2021
Óverðtryggðar skuldir í ISK	653.224	1.180.000
Næsta árs afb. vaxtaberandi langtímaskulda, skammtímahluti	(27.699)	(48.000)
Vaxtaberandi langtímaskuldir í árslok	625.525	1.132.000

Afborganir af vaxtaberandi langtímaskuldum greinast þannig:

	Skuldir við lánastofnanir	
	2022	2021
Afborganir 2023/2022	27.699	48.000
Afborganir 2024/2023	27.699	48.000
Afborganir 2025/2024	27.699	48.000
Afborganir 2026/2025	27.699	48.000
Afborganir 2027/2026	27.699	48.000
Afborganir 2028/2027	27.699	48.000
Afborganir síðar	487.032	892.000
	653.224	1.180.000

Vegnir meðalvextir eru eftirfarandi:

	2022	2021
Skuldir við lánastofnanir.....	8,3%	5,0%

Hreyfingar vaxtaberandi langtímaskulda

	2022	2021
Staða 1. janúar.....	1.180.000	1.635.147
Afborganir.....	(526.776)	(1.689.245)
Endurfjármögnun.....	0	1.200.000
Verðbætur.....	0	34.098
Staða 31. desember.....	653.224	1.180.000

Í apríl 2022 voru greiddar 500 millj. kr. inn á höfuðstól langtímaláns félagsins.

Skýringar

20. Tekjuskattsinnæign

	Inneign / (skuldbinding)	
	2022	2021
Staða í ársbyrjun	103.880	168.601
Reiknaður tekjuskattur vegna ársins	2.726	(64.721)
Staða í árslok	106.606	103.880

Tekjuskattsinnæign/(-skuldbinding) greinist þannig á einstaka liði efnahagsreiknings:

	2022	2021
Varanlegir rekstrarfjármunir	40.014	5.066
Leiguskuldbinding	6.644	6.013
Veltufjáreignir	18.190	21.145
Frestaður gengismunur	(7.282)	(2.614)
Áhrif af yfirfæranlegu skattalegu tapi	49.040	74.270
	106.606	103.880

Yfirfæranlegt skattalegt tap nýtist til frádráttar skattalegum hagnaði í síðasta lagi sem hér segir:

Frá hagnaði ársins 2029	245.201
-------------------------------	---------

21. Aðrar skammtímaskuldir

	2022	2021
Virðisaukaskattur	60.251	77.107
Fyrirframinnheimtar tekjur	167.257	117.720
Ógreidd laun og launatengd gjöld	577.223	518.086
Ógreiddir áfallnir vextir	1.506	487
Aðrar skuldir	155.471	107.405
	961.708	820.805

22. Tengdir aðilar

Tengdir aðilar félagsins eru fjármálaráðuneytið, sem fer með alla eignarhluti Íslandspósts ohf., íslenska ríkið og fyrirtæki og stofnanir sem tilheyra því auk stjórnar félagsins, helstu stjórnendur þess og nánir fjölskyldumeðlimir þeirra. Félagið á viðskipti við tengda aðila sína og eru viðskiptin verðlögð eins og um ótengda aðila væri að ræða. Félagið nýtir sér undanþágu skv. IAS 24.25 fyrir félög í ríkiseigu. Vísað er þó til skýringar nr. 5 vegna verulegrar færslu við tengdan aðila.

Eignarhlutir í dótturfélögum er vegna félagsins Trönur ehf. Um óverulegan eignarhlut er að ræða í árslok 2022.

Skýringar

23. Fjáreignir og fjárskuldir

Fjáreignir	2022	2021
Langtímakröfur og skuldabréfaeign	183.355	197.203
Eignarhlutir í félögum	45.351	52.383
Viðskiptakröfur	1.173.362	1.001.303
Aðrar skammtímakröfur (utan fyrirframgreiðslna)	92.097	116.595
Handbært fé	372.370	788.119
	<u>1.866.535</u>	<u>2.155.604</u>
Fjárskuldir		
Vaxtaberandi skuldir við lánastofnanir	653.224	1.180.000
Viðskiptaskuldir	473.489	304.656
Aðrar skammtímaskuldir	961.708	820.805
	<u>2.088.421</u>	<u>2.305.461</u>

24. Fjárhagsleg áhættustýring

Íslandspóstur stýrir fjármagni sínu þannig að það viðhaldi rekstrarhæfi sínu á sama tíma og það hámarkar arðsemi hagaðila með sem bestu jafnvægi á milli skulda og eigin fjár. Félaginu ber ekki að fylgja ytri reglum um lágmarks eiginfjárstöðu.

Stjórnendur félagsins fylgjast með og greina fjárhagslegar áhættur í rekstri. Aðferðir vegna áhættustýringar eru yfirfarnar reglulega til að greina breytingar á markaði og starfsemi félagsins. Eftirfarandi áhættur hafa verið greindar vegna fjármálagerninga.

Gangvirði

Óverulegur munur er á gangvirði og bókfærðu verði fjáreigna og fjárskulda.

Markaðsáhætta

Helstu áhættuþættir félagsins eru breytingar á gengi gjaldmiðla, vaxtabreytingar og verðbólga. Markmið með stýringu markaðsáhhættu er að stýra og takmarka áhættu við skilgreind mörk, jafnframt því sem ábati er hámarkaður.

Gjaldmiðlaáhætta

Hluti af fjáreignum og fjárskuldum félagsins er í erlendum gjaldmiðli, og ber félagið áhættu vegna breytinga á gengi viðkomandi gjaldmiðla gagnvart íslensku krónunni. Félagið reynir að lágmarka gjaldmiðlaáhættu í gegnum eftirlit með gengisþróun og með viðeigandi samsetningu fjáreigna og fjárskulda í helstu viðskiptagjaldmiðlum. Félagið ver sig að jafnaði ekki fyrir gjaldmiðlaáhættu.

Skýringar

24. Fjárhagsleg áhættustýring, frh.

Hér að neðan eru tilgreindir þeir gjaldmiðlar sem hafa áhrif á rekstur félagsins. Gengi þeirra og staða miðast við lokagengi tímabilsins.

31. desember 2022:	Gengi	Eignir	Skuldir	Hrein staða
EUR	151,5	82.924	54.780	28.145
NOK	14,4	41	235	(195)
SEK	13,6	0	851	(851)
DKK	20,4	0	9.058	(9.058)
USD	142,0	43.087	44.478	(1.391)
CAD	104,9	49	0	49
XDR	189,7	439.415	64.790	374.626
GBP	170,8	0	35.653	(35.653)
		<u>565.516</u>	<u>209.844</u>	<u>355.672</u>

31. desember 2021:	Gengi	Eignir	Skuldir	Hrein staða
EUR	147,6	255.840	34.451	221.389
NOK	14,8	47	5.224	(5.177)
SEK	14,4	1.781	899	882
DKK	19,8	7	4.117	(4.109)
USD	130,4	19.647	8.328	11.319
XDR	182,5	667.461	197.798	469.663
GBP	175,7	123.271	255.415	(132.144)
		<u>1.068.054</u>	<u>506.231</u>	<u>561.823</u>

Í töflunni hér að neðan er sýnt hver áhrif af 5% og 10% hækkun á gengi íslensku krónunnar gagnvart viðkomandi myntum hefði á afkomu og eigið fé miðað við stöðu eigna og skulda í viðkomandi mynt á reikningsskiladegi. Í töflu hér að framan má sjá stöðu eigna og skulda í erlendum myntum sem næmnigreiningin tekur til. Næmnigreiningin miðast við að allar aðrar breytur en þær sem eru hér til skoðunar séu fastar. Greiningin tekur ekki tillit til skattaáhrifa og var unnin með sama hætti fyrir samanburðartímabilið. Áhrif á afkomu og eigið fé eru þau sömu þar sem matsbreyting undirliggjandi fjármálagerninga í erlendri mynt er ekki í neinum tilvikum færð beint á eigið fé. Jákvæð fjárhæð merkir hækkun á hagnaði og eigin fé. Lækkun á gengi íslensku krónunnar gagnvart neðangreindum gjaldmiðlum hefði haft sömu áhrif en í gagnstæða átt.

Áhrif á afkomu og eigið fé:	31.12.2022		31.12.2021	
	5%	10%	5%	10%
EUR	1.407	2.814	11.070	22.139
NOK	(10)	(19)	(259)	(518)
SEK	(43)	(85)	44	88
DKK	(453)	(906)	(205)	(411)
USD	(70)	(139)	566	1.132
CAD	2	5	0	0
XDR	18.731	37.463	23.483	46.966
GBP	(1.783)	(3.565)	(6.607)	(13.214)
	<u>17.784</u>	<u>35.567</u>	<u>28.092</u>	<u>56.183</u>

Skýringar

24. Fjárhagsleg áhættustýring, frh.

Vaxtaáhætta

Vaxtaáhætta er áhættan af því að gangvirði eða framtíðar sjóðstreymi fjármálagerninga muni sveiflast vegna breytinga á markaðsvöxtum. Vaxtaáhætta myndast þar sem langtímaskuldir félagsins bera óverðtryggða, breytilega vexti. Áhættunni er stjórnað með eftirliti með vaxtaþróun.

Vaxtakjör á lántökum félagsins koma fram í skýringu 19 fyrir langtímaskuldir. Allar vaxtaberandi skuldir félagsins, alls 653 milljónir kr., bera breytilega óverðtryggða vexti (31. desember 2021: 1.180 milljónir kr. breytilega óverðtryggða vexti).

Í töflunni hér að neðan er sýnt hver áhrif af 50 og 100 punkta hækkun vaxta hefði á afkomu og eigið fé á reikningsskiladegi. Næmnigreiningin tekur til þeirra vaxtaberandi eigna og skulda sem bera breytilega vexti og miðast hún við að allar aðrar breytur en þær sem eru hér til skoðunar séu fastar. Næmnigreiningin endurspeglar þau áhrif sem koma fram í rekstrarreikningi og eigin fé án skattaáhrifa.

	31.12.2022		31.12.2021	
	50 pkt	100 pkt	50 pkt	100 pkt
Áhrif á afkomu og eigið fé	3.266	6.532	5.780	11.560

Verðbólguáhætta

Vaxtaberandi skuldir að fjárhæð 653 milljónir kr. eru óverðtryggðar á breytilegum vöxtum (31. desember 2021: 1.180 milljónir kr. óverðtryggðar á breytilegum vöxtum) og hefur þróun neysluvísitölu ekki bein áhrif á bókfærða stöðu skuldanna og sjóðstreymi tengt þeim, einungis breyting á óverðtryggðum vöxtum. Verðbólga fór úr 5,1% í árslok 2021 í 9,6% í árslok 2022 og hefur haft áhrif á óverðtryggða vexti vaxtaberandi skulda félagsins til hækkunar.

Útlánaáhætta

Í útlánaáættu felst áhættan á því að mótaðilar félagsins geti ekki staðið við skuldbindingar sínar, sem leiðir til þess að félagið tapar á fjármálagerningum sínum. Stjórnendur fylgjast reglulega með þróun þeirra eigna sem tengjast útlánaáættu og settar hafa verið útlánareglur hvað varðar samþykki og gjaldfresti nýrra viðskiptavina ásamt bankaábyrgðum til að lágmarka lánsáættu. Þær útlánareglur eru yfirfarnar reglulegar til að endurspeglar breyttar aðstæður mótaðila. Ekki er tekið tillit til undirliggjandi trygginga við mat á hámarksútlánaáættu.

Hámarksútlánaáættu er sú bókfærða staða sem er sundurliðuð hér að neðan:

	2022	2021
Skuldabréfaeign og aðrar langtímakröfur, brúttó	334.481	316.022
Viðskiptakröfur, brúttó	1.193.363	1.053.611
Aðrar skammtímakröfur	133.908	141.577
Handbært fé	372.370	788.119
	2.034.121	2.299.330

Skýringar

24. Fjárhagsleg áhættustýring, frh.

Töflurnar hér að neðan sýna bókfært verð fjáreigna eftir aldri (fjöldi daga fram yfir gjalddaga) og flokkun:

31. desember 2022:	Skuldabréfaeign og lt.kröfur	Viðskiptakröfur	Aðrar skamm- tímakröfur	Samtals
Ógjaldfallið	334.481	1.180.698	92.097	1.607.277
1-30 daga		11.591		11.591
31-60 daga		1.071		1.071
> 61 daga		3		3
	334.481	1.193.363	92.097	1.619.941
31. desember 2021:	Skuldabréfaeign og lt.kröfur	Viðskiptakröfur	Aðrar skamm- tímakröfur	Samtals
Ógjaldfallið	316.022	1.028.552	116.595	1.461.170
1-30 daga		22.787		22.787
31-60 daga		857		857
> 61 daga		1.414		1.414
	316.022	1.053.611	116.595	1.486.229

Félagið metur niðurfærslu viðskiptakrafna út frá líkum á því að vanefndir verði einhvern tíma á líftíma viðskiptakrafna. Viðskiptakröfum er skipt í aldursflokka og niðurfærsla áætluð fyrir hvern aldursflokk sem byggir á reynslu fyrri ára, mati stjórnenda og framtíðarhorfum í efnahagsumhverfi viðskiptavina. Það er álit stjórnenda félagsins að bókfært verð viðskiptakrafna og annarra skammtímakrafna endurspegli gangvirði þeirra.

Lausafjánhætta

Lausafjánhætta er sú áhætta sem felst í því tapi sem félagið gæti orðið fyrir vegna þess að það geti ekki staðið við skuldbindingar sínar innan tilskilinna gjaldfresta. Stjórnendur fylgjast með lausafjástöðu með greiningu á gjalddaga fjáreigna og skulda til að tryggja að félagið geti endurgreitt allar skuldir á gjalddaga. Reglulega er fylgst með stöðu lausafjár, þróun sem orðið hefur og hvaða áhrif staða markaða og framtíðarhorfur geta haft á félagið. Innheimta innlendra viðskiptakrafna hefur verið góð á árinu og vel fylgst með þróun á þeim. Niðurgreiðsla langtímalána hefur leitt til minni vaxtagjalda.

Skuldir 31. desember 2022:	Innan árs	2024	2025	2026 eða síðar	Samtals
Óvaxtaberandi	1.435.198				1.435.198
Breytil. vextir	27.699	27.699	27.699	570.128	653.224
Leiguskuldb.	84.654	77.369	65.341	518.042	745.406
	1.547.550	105.067	93.039	1.088.170	2.833.827
Skuldir 31. desember 2021:	Innan árs	2023	2024	2025 eða síðar	Samtals
Óvaxtaberandi	1.125.461				1.125.461
Breytil. vextir	48.000	48.000	48.000	1.036.000	1.180.000
Leiguskuldb.	105.651	89.105	79.298	564.835	838.889
	1.279.112	137.105	127.298	1.600.835	3.144.350

Skýringar

25. Aðrar upplýsingar um rekstrarumhverfi

Póst- og fjarskiptastofnun útnefndi Íslandspóst alþjónustuveitanda með ákvörðun sinni nr. 13/2020 - Útnefning Íslandspósts ohf. sem alþjónustuveitanda á sviði póstpjónustu um land allt, dags. 11. desember 2020. Ákvörðun þessi er tímabundin samkvæmt orðum hennar til allt að tíu ára. Á árinu 2020 hafði Íslandspóstur hins vegar starfað sem útnefndur alþjónustuveitandi á grundvelli bráðabirgðaákvörðunar Póst- og fjarskiptastofnunar nr. 29/2019 - Skylda Íslandspósts ohf. til að veita alþjónustu um land allt, dags. 11. desember 2019. Báðar ákvarðanir lögðu skyldu á félagið til þess að uppfylla alþjónustuloforð hinna nýju laga, á öllu landinu, í öllum flokkum alþjónustu, en þeir eru bréf; magnpóstur; pakkar upp að 10 kg.; ábyrgðarsendingar; tryggðar sendingar og blindrasendingar upp að 2 kg.

26. Reikningsskilaaðferðir

Skráning tekna

Tekjuskráning félagsins endurspeglar það gagngjald sem félagið væntir að fá vegna sölu á þjónustu og vöru til viðskiptavinar. Tekjur félagsins af samningum við viðskiptavini myndast einkum af sölu póstpjónustu sem felur meðal annars í sér dreifingu á bréfum, pökkum, fjölpósti og tilheyrandi þjónustu. Tekjur eru skráðar þegar samningsskylda félagsins hefur verið uppfyllt. Þjónustutekjur eru eftir atvikum færðar á þeim tímabili þegar þjónustan hefur verið innt af hendi eða samhliða því sem þjónustan er veitt. Vörusala er skráð þegar yfirráð yfir seldri vöru flytjast yfir til kaupanda, sem er almennt við afhendingu vöru. Sala er sýnd í rekstrarreikningi að teknu tilliti til afsláttar. Tekjur, sem innheimtar hafa verið á reikningsárinu en varða síðari reikningsár, eru færðar til skuldar í efnahagsreikningi sem fyrirfram innheimtar tekjur. Tekjur, sem varða reikningsárið en innheimtast eftir lok þess, eru færðar til eignar í efnahagsreikningi. Erlendar pósttekjur sem varða reikningsárið eru færðar til eignar sem langtímakröfur en um er að ræða kröfur á erlend póstfyrirtæki sem myndast við uppgjör viðskipta á póstsendingum á milli landa þá geta greiðslur vegna viðskiptanna borist allt að tveimur og hálfu ári eftir að krafa myndast.

Skráning gjalda

Gjöld sem stofnað er til við öflun tekna á tímabilinu eru færð sem rekstrarkostnaður. Gjöld sem stofnað er til á reikningsárinu en varða síðari reikningsár eru færð til eignar í efnahagsreikningi sem fyrirframgreiddur kostnaður. Gjöld sem varða reikningsárið en koma til greiðslu síðar, eru færð til skuldar sem áfallinn kostnaður í efnahagsreikningi.

Fjármunatekjur og fjármagnsgjöld

Fjármunatekjur samanstanda af vaxtatekjum og arðstekjum. Vaxtatekjur eru færðar í rekstrarreikning eftir því sem þær falla til miðað við virka vexti. Arðstekjur eru færðar í rekstrarreikning á þeim degi sem arðsúthlutun er samþykkt.

Fjármagnsgjöld samanstanda af vaxtakostnaði af lántökum og eru færð í rekstrarreikning á því tímabili sem þau falla til. Lántökukostnaður er færður í rekstrarreikning miðað við virka vexti.

Viðskipti í öðrum myntum en íslenskum krónum eru umreiknuð yfir í krónur á gengi viðskiptadags. Gengismunur sem myndast við greiðslu skulda og innheimtu krafna er færður í rekstrarreikning. Peningalegar eignir og skuldir í erlendri mynt eru umreiknaðar miðað við gengi myntar í árslok og er áfallinn gengismunur færður í rekstrarreikning á meðal fjármagnsliða.

Tekjuskattur

Tekjuskattur er reiknaður og færður í ársreikninginn nema þegar hann tengist liðum sem færðir eru beint á eigið fé, en þá er tekjuskatturinn færður á eigið fé. Útreikningur hans byggir á afkomu fyrir skatta að teknu tilliti til varanlegra mismuna á skattalegri afkomu og afkomu samkvæmt ársreikningi. Tekjuskattshlutfall er 20%.

Tekjuskattur til greiðslu er tekjuskattur sem áætlað er að komi til greiðslu á næsta ári vegna skattskylds hagnaðar ársins auk leiðréttinga á tekjuskatti til greiðslu vegna fyrri ára.

Frestaður skattur stafar af mismun efnahagsliða í skattuppgjöri annars vegar og ársreikningi hins vegar. Mismunurinn stafar af því að tekjuskattstofn er miðaður við aðrar forsendur en reikningsskil þeirra. Frestaður tekjuskattur er ekki færður vegna tímabundins mismunar sem verður til við upphaflega skráningu viðskiptavildar.

Tekjuskattsinnæign er metin á reikningsskiladegi og er einungis færð að því marki sem líklegt er að hún nýtist á móti skattskyldum hagnaði í framtíðinni.

Skýringar

26. Reikningsskilaaðferðir (frh.)

Varanlegir rekstrarfjármunir

Eignir eru skráðar meðal varanlegra rekstrarfjármuna þegar líklegt er að hagrænn ávinningur tengdur eigninni muni nýtast félaginu og hægt er að meta kostnað vegna eignarinnar með áreiðanlegum hætti. Varanlegir rekstrarfjármunir eru upphaflega skráðir á kostnaðarverði. Kostnaðarverð þeirra samanstendur af kaupverði og öllum beinum kostnaði við að koma eigninni í tekjuhæft ástand. Eftir upphaflega skráningu eru varanlegir rekstrarfjármunir færðir á kostnaðarverði eða endurmetnu kostnaðarverði að frádregnum uppsöfnuðum afskriftum.

Afskriftir eru reiknaðar línulega af afskrifanlegri fjárhæð miðað við áætlaðan nýtingartíma rekstrarfjármuna og færðar í rekstrarreikning. Afskrifanleg fjárhæð er kostnaðarverð að frádregnu væntu hrakvirði. Lóðir og lönd eru ekki afskrifuð. Upplýsingar um afskriftarhlutföll eigna má finna í skýringu nr. 11.

Hagnaður eða tap vegna sölu eigna telst mismunur söluverðs og bókfærðs verðs eigna á söludegi, og er færður í rekstrarreikning á því tímabili sem salan á sér stað.

Afskriftaraðferðir, nýtingartími og hrakvirði eru endurmetin á uppgjörsdegi og breytt ef þörf krefur.

Óefnislegar eignir

Óefnislegar eignir samanstanda af hugbúnaði sem hefur takmarkaðan líftíma og eru færðar á kostnaðarverði að frádregnum uppsöfnuðum afskriftum og virðisrýrnun. Afskriftir eru færðar línulega í rekstrarreikning á áætluðum nýtingartíma eignanna. Upplýsingar um áætlaðan nýtingartíma má finna í skýringu nr. 12.

Fjáreignir

Fjáreignir eru færðar á gangvirði við upphaflega skráningu í bókhald. Þegar fjáreignir eru ekki metnar á gangvirði í gegnum rekstrarreikning er allur beinn viðskiptakostnaður færður til hækunar á virði þeirra við upphaflega skráningu í bókhald. Félagið skráir allar fjáreignir sínar á afskrifuðu kostnaðarverði.

Fjáreignir samanstanda af langtímakröfum, skuldabréfum, viðskiptakröfum, skammtímakröfum að undanskildum fyrirframgreiddum kostnaði og afdráttarsköttum, eignarhlutum í öðrum félögum og handbæru fé.

Fjáreignir sem áætlað er að halda til gjalddaga og samningsbundið greiðsluflæði þeirra samstanda einungis af afborgunum af höfuðstól og vöxtum skal skrá á afskrifuðu kostnaðarverði nema gerningurinn sé skilgreiningur á gangvirði í gegnum rekstrarreikning í samræmi við gangvirðisheimildina. Slíkar eignir eru upphaflega færðar á gangvirði að viðbættum öllum tengdum viðskiptakostnaði. Eftir upphaflega skráningu eru slíkar fjáreignir metnar á afskrifuðu kostnaðarverði miðað við virka vexti, að frádreginni virðisrýrnun. Fjáreignir félagsins sem metnar eru á afskrifuðu kostnaðarverði eru langtímakröfur, viðskiptakröfur, aðrar skammtímakröfur, eignarhlutar í öðrum félögum og kröfur á tengda aðila.

Birgðir

Birgðir eru færðar á kostnaðarverði eða dagverði, hvort sem lægra reynist. Til kostnaðarverðs telst allur kostnaður við kaup auk alls kostnaðar við að koma birgðunum á núverandi stað og í núverandi ástand. Með dagverði er átt við áætlað söluverð að frádregnum áætluðum kostnaði við söluna.

Handbært fé

Handbært fé félagsins samanstendur af sjóði og óbundnum bankainnstæðum.

Skýringar

26. Reikningsskilaaðferðir (frh.)

Virðisrýrnun fjáreigna

Virðisrýrnunarlíkan IFRS 9 byggir á væntu útlánatapi. Fjáreignir félagsins sem falla undir gildissvið virðisrýrnunarlíkansins eru langtímakröfur, viðskiptaköfur, aðrar skammtímakröfur (að undanskildum fyrirframgreiðslum og afdráttarsköttum), kröfur á tengda aðila og handbært fé.

Við mat á væntu útlánatapi fyrir viðskiptakröfur beitir félagið einfaldaðri nálgun. Sú nálgun gerir ráð fyrir að félagið meti niðurfærslu sem er jöfn væntu útlánatapi á líftíma viðskiptakrafanna. Viðskiptakröfum félagsins er skipt niður í flokka eftir þeim fjölda daga sem þær eru komnar fram yfir gjalddaga. Við mat á föstu niðurfærsluhlutfalli fyrir hvern flokk er horft til tapaðra krafna félagsins í sögulegu samhengi, leiðréttir fyrir framtíðarvæntingum um efnahagslega þróun ef þörf er á. Sjá nánari umfjöllun um mat á væntu útlánatapi í skýringu nr. 24.

Á hverjum uppgjörssdegi er kannað hvort til staðar sé hlutlæg vísbending um virðisrýrnun fjáreigna. Fjáreign hefur rýrnað í virði ef hlutlægar vísbendingar eru um að einn eða fleiri atburðir, sem hafa orðið, hafi áhrif á vænt framtíðarsjóðstreymi eignarinnar og hægt er að meta virðisrýrnun með áreiðanlegum hætti. Félagið færir sértæka niðurfærslu á fjáreignir þar sem hlutlæg vísbending er um virðisrýrnun.

Virðisrýrnun er gjaldfærð í rekstrarreikningi. Virðisrýrnun er bakfærð ef hægt er að tengja bakfærsluna á hlutlægan hátt atburði sem átti sér stað eftir að virðisrýrnun var færð.

Leigusamningar

Við upphaflega skráningu metur félagið hvort samningur teljist vera leigusamningur eða innihaldi leigusamning. Félagið skráir nýtingarrétt til eignar og samsvarandi leiguskuldbindingu vegna allra leigusamninga, nema skammtímaleigu (til skemmri tíma en 12 mánaða) og fyrir leigueignir með lágt virði, þar sem leigugreiðslur eru færðar línulega á meðal rekstrargjalda yfir leigutímann.

Leiguskuldbinding og nýtingarréttur af leigueign eru upphaflega metin á núvirði framtíðarleigugreiðslna. Leigugreiðslur eru núvirtar með innbyggðum vöxtum í samningi, eða ef þeir eru ekki aðgengilegir, með vöxtum af viðbótarlánsfé. Leiguskuldbinding samanstendur af föstum greiðslum auk breytilegra greiðslna vegna vísitölu, vænts hrakvirðis og kaupréttá á leigueignum ef líklegt er talið að þeir verði nýttir, og að fráregnum leiguhvötum. Leigugreiðslur skiptast í vaxtagjöld og greiðslur af höfuðstól sem koma til lækkunar á leiguskuldbindingu. Félagið endurmetur leiguskuldbindingu ef leigutímabil breytist, ef leigugreiðslur breytast vegna vísitölutengingar eða þegar breytingar eru gerðar á leigusamningi sem ekki leiða til þess að nýr leigusamningur er skráður.

Leigueignir eru afskrifaðar á því sem styttra reynist, líftíma leigusamnings eða leigueignar. Ef leigusamningur leiðir til eigendaskipta eða ef bókfært verð nýtingarréttar af leigueign felur í sér kauprétt á viðkomandi leigueign, þá er nýtingarrétturinn afskrifaður á líftíma leigueignarinnar. Nýtingarréttur vegna leigueignar er afskrifaður frá upphafsdegi leigusamnings. Breytilegar leigugreiðslur sem eru ekki vísitölutengdar eru ekki hluti af leiguskuldbindingu eða nýtingarrétti leigueignar, heldur gjaldfærðar á því tímabili sem þær falla til.

Fjárskuldir

Fjárskuldir félagsins samanstanda af viðskiptaskuldum, öðrum skammtímaskuldum og skuldum við lánastofnanir. Aðrar fjárskuldir þar á meðal skuldir við lánastofnanir, eru upphaflega metnir á gangvirði að fráregnum viðskiptakostnaði. Við síðara mat eru þær færðar á afskrifuðu kostnaðarverði miðað við virka vexti. Félagið afskráir fjárskuldir eingöngu þegar skuldbinding vegna þeirra er ekki lengur til staðar.

Ófjárhagslegar upplýsingar

Íslandspóstur ohf. gegnir veigamiklu hlutverki í að tengja fólk, fyrirtæki og samfélög með því að miðla mikilvægum upplýsingum, gögnum og vörum um allt land. Fjöldi póstsendinga sem starfsfólk Íslandspósts handleikur hvern dag hleypur á tugi þúsunda. Þar að auki á Íslandspóstur traust samstarf við pósthéttir um allan heim sem tryggir þéttleika dreifikerfisins. Póstþjónusta gegnir mikilvægu hlutverki, ekki síst fyrir atvinnulíf, og er grundvöllur vefverslunar. Í stefnu Evrópusambandsins um stafrænan innri markað (e. Digital Single Market eða DSM) er lögð sérstök áhersla á að virk og áreiðanleg pósthéttir sé forsenda virkrar vefverslunar milli landa.

Samfélagsábyrgð

Íslandspóstur gerir sér grein fyrir samfélagslegri ábyrgð sinni og leggur ríka áherslu á jafnvægi milli umhverfismála, samfélagslegra þátta og stjórnhátta. Sýn fyrirtækisins er að sjálfbærni verði samofin menningu Póstsins og hluti allrar ákvarðanatöku. Í ár gefur Íslandspóstur í annað sinn út sjálfbærniuppgjör og sjálfbærnisráðgjafir samhliða ársskýrslunni.

Kolefnisfótspor fyrirtækisins liggur að mestu leyti í sjálfum rekstrinum, þ.e. flokkun, flutningi og dreifingu pósts. Íslandspóstur fylgist því grannt með tæknipróun í samgöngumálum, orkuskiptum og innviðum og leitar tækifæra til að draga úr neikvæðum umhverfisáhrifum af starfsemi sinni. Pósturinn hefur tengt starfsemi sína við heimsmarkmið Sameinuðu þjóðanna og valin hafa verið fimm kjörmarkmið sem Íslandspóstur vinnur sérstaklega að og vill með því leggja sitt lóð á vogarskálarnar í stærra samhengi. Pósturinn hefur stigið fyrstu skrefin í fjárfestingum í nýjum ökutækjum sem menga minna en eldri bílar í flota félagsins. Jafnframt hefur stefna verið sett um í fjárfestingar í ökutækjum sem ganga fyrir öðrum orkugjöfum en jarðefnaeldsneyti. Til margra ára hefur Pósturinn nýtt rafknúin hjól til bréfadreifingar til að minnka kolefnisfótspor pósthéttir.

Íslandspóstur ohf. hefur farið í gegnum úttekt á áhættumati vegna aðgerða gegn peningabætti og fjármögnun hryðjuverka samkvæmt lögum nr. 140/2018 og vinnur samkvæmt því. Áhættumatið er tekið á þriggja ára fresti.

Mannauður

Árið 2022 störfuðu hjá Íslandspósti að meðaltali 676 starfsmenn í 513 stöðugildum. Mikil áhersla er á mánaðarlegar mannauðsmælingar og eftirfylgni með úrbótum sem þar koma fram en slíkt er til bóta bæði fyrir starfsfólk og fyrirtækið í heild. Íslandspóstur vinnur markvisst að því að eyða út kynbundnum launamun en markmið stjórnenda er að hann sé 0%. Meðaltalslaunamunur árið 2022 var 0,19%, konum í vil. Pósturinn er með jafnlaunavottun sem gildir til ársins 2024.

Siðferði, spilling, mútur og mannréttindi

Félagið virðir almenn mannréttindi, rétt allra til félagafrelsis og kjarasamninga. Áhersla er lögð á að verktakar fari eftir gildandi lögum hvað varar alla starfsmenn þeirra, bæði launþega og undirverktaka.

Áhættustefna félagsins, innra eftirlit og mannauðsstefna taka á aðgerðum tengdum siðferði, spillingu, mannréttindum og mútum.